

[Indenrigsministeren.]

ser vedrørende statens rentegaranti for husmandskreditforeningernes kasseobligationer, således som dette lovforslag er vedtaget i det andet høje ting.

Ved oprettelsen af Jydsk Husmandskreditforening og Østifternes Husmandskreditforening bemyndigedes indenrigsministeren ved loven af 28. maj 1880 til at give husmandskreditforeningerne den begunstiggelse, at staten garanterede for en rente på 4 pct. årlig af foreningernes kasseobligationer. Under forrige krig udviklede forholdene sig imidlertid således, at det var ønskeligt, at der åbnedes adgang for husmandskreditforeningerne til også at udstede $4\frac{1}{2}$ pct.s obligationer med statens rentegaranti, og indenrigsministeren bemyndigedes derfor ved en midlertidig lovgivning, der har været gældende i perioden fra 1915 til 1934 og igen i perioden fra 1936 til 1945, til at udvide statens rentegaranti til også at gælde $4\frac{1}{2}$ pct.s obligationer.

I tiden mellem de to nævnte perioder og i tiden efter 1945 har renteniveauet været så lavt, at foreningerne ikke har haft interesse i at udstede $4\frac{1}{2}$ pct.s obligationer, men nu, da renteniveauet er stigende, har de to husmandskreditforeninger fremsat ønske om igen at kunne udstede $4\frac{1}{2}$ pct.s obligationer med statens rentegaranti.

Efter det foreliggende lovforslag bemyndiges indenrigsministeren til at udvide statens rentegaranti til at omfatte $4\frac{1}{2}$ pct.s obligationer, der udfærdiges for lån, stiftede senest pr. 11. december termin 1952. Indenrigsministeren kan dog til enhver tid forlange udstedelsen af disse obligationer standset — endeligt eller midlertidigt —, såfremt ændringer i renteniveauet eller andre forhold skulle tale for det.

Idet jeg iøvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale det til velvillig og hurtig behandling.

Chr. J. Hansen: Den bemyndiggelse, som rigsdagen efter dette lovforslags vedtagelse giver den højtærede indenrigsminister, er jo, som allerede nævnt af den højtærede indenrigsminister, ikke noget nyt. Den går helt tilbage til husmandskreditforeningsloven af 1915, hvis § 2 netop omhandler de begunstiggelser, der kan gives de omhandlede kreditforeninger. I § 2, stk. 2, bemyndiges indenrigsministeren til at udvide statens rentegaranti for de udstedte kasseobligationer til at gælde også $4\frac{1}{2}$ pct.s kasseobligationer, akkurat det samme, man nu igen søger om. Ganske vist skulle disse

lån dengang være stiftet inden december termin 1920, hvilken frist flere gange er forlænget, sidst indtil 1934. På det tidspunkt lå renteniveauet så lavt, at man ikke fandt nogen anledning til at forlænge bemyndiggelsen, men da renteniveauet igen steg, fik indenrigsministeren atter denne bemyndiggelse, som sidst blev forlænget indtil 1945. Nu er spørgsmålet påny blevet aktuelt, og husmandskreditforeningerne erstærkt interesseret i, at de i lighed med andre kreditforeninger kan komme til at udstede $4\frac{1}{2}$ pct.s obligationer, hvorfor man igen søger om at få den pågældende bemyndiggelse indført.

Jeg forstår udmærket godt dette ønske, og jeg synes, det er fuldtud retfærdigt, at de to husmandskreditforeninger på dette område stilles på lige fod med andre kreditforeninger. Dog vidner denne udvikling jo om, at der er tendens til en rentestigning, noget, der i hvert fald ikke vil gøre det billigere, hverken at bygge eller at låne. Af den grund tror jeg, det er heldigt, at regeringen har foreslået kassebindingen for banker og sparekasser lempet, hvilket muligvis kan medvirke til en lempelse af det for tiden noget stramme pengemarked. Forhåbentlig kommer så den dag igen, da der ikke længere er nogen særlig interesse for disse $4\frac{1}{2}$ pct.s obligationer, og ministeren vil da — således som forslaget er affattet — kunne forlange udstedelsen af sådanne obligationer standset, enten det bliver endeligt eller midlertidigt.

Som forholdene har udviklet sig, tror jeg som sagt denne lovgivning er fuldt retfærdig overfor husmandskreditforeningerne, ja endog måske nødvendig, og jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse her i tinget.

Bækgaard: Vi har gennem årene adskillige gange vedtaget love angående disse to husmandskreditforeningers forhold. Det har navnlig drejet sig om to ting, renten og højstegrænsen for lånebeløbene og for de ejendomme, som kan inddrages under disse kreditforeninger. Disse beløb er blevet forhøjet adskillige gange, men denne gang er dette ikke medtaget, idet man vel ikke har ment, der var grund til at ændre ved det igen. Denne gang er det altså blot renten, der er tale om, og der er — som det allerede er fremhævet, dels af den højtærede indenrigsminister, dels af socialdemokratiets ordfører (Chr. J. Hansen) — grundlag for igen at give denne bemyndiggelse, så at loven også kommer til at gælde for $4\frac{1}{2}$ pct.s kasseobligationer.